

Výchozí text k úlohám 1-7

KONOPIŠTĚ

3. prohlídkový okruh – soukromé pokoje rodiny Františka Ferdinanda d'Este (délka 60 minut)

Ve 3. patře zámku byly zpřístupněny v roce 1994 a instalovány podle dobové fotodokumentace a inventurních seznamů tak, jak byly zařízeny v době, kdy na zámku žil FF. Dozvíte se také o historii rodu Habsburků a životních osudech FF a jeho rodiny.

Loveckou chodbou a tzv. ostrými schody se dostanete do chodby s obrazy ze 17. století, představující významné historické osobnosti. Mládenecké apartmá FF sestává z pracovny, ložnice, šatny, toalety a koupelny. O lovecké vášni FF vypovídají interiéry parůžkového salonu a věžičky, které jsou plné srnčích a kamzičích parůžků.

Rodina se scházela v soukromé jídelně. Růžový salon sloužil manželce FF, Žofii Hohenbergové, roz. Chotkové, se kterou FF uzavřel tzv. **morganatický (nerovnorodý) sňatek**. První část salonů uzavírá ložnice Jejich Veličenstev a jejich koupelna.

Další část obývaly děti FF, uvidíte ložnici mládenců – Maxe a Ernesta, hernu dětí a pokoje obývané vychovatelem Abbé Stanovským a vychovatelkou. Celé křídlo uzavírají ložnice Žofinky a hudební salon.

Nahlédnete do velké věže, ve které jsou instalovány plastiky a reliéfy ze sbírky FF z 15.–18. století. Chodbou s fotografiemi z cesty FF kolem světa se dostanete do vstupní haly a potom schodištěm do malé lovecké chodby, kde prohlídku ukončíte.

NÁVŠTĚVNÍ DOBA

Období	Dny	Návštěvní hodiny
1. 4. – 31. 5.	úterý–neděle	10:00–16:00
1. 6. – 31. 8.	úterý–neděle	10:00–17:00
1. 9. – 30. 9.	úterý–neděle	10:00–16:00
1. 10. – 30. 10.	úterý–neděle	10:00–15:00

VSTUPNÉ

- Dospělí 220 Kč
- Děti do 6 let 150 Kč
- Děti 6–15 let 150 Kč
- Studenti (15–26 let po předložení ISIC či potvrzení školy) 150 Kč
- Senioři nad 65 let (po předložení dokladu) 150 Kč
- Rodinné vstupné (max. 2 dospělí a 3 děti) 590 Kč

Bezbariérový přístup

- 1. okruh** – přístupný po širokém schodišti (cca 40 stupňů), vlastní prohlídková trasa v úrovni 1. patra
- 2. okruh** – prohlídková trasa vede 1.–3. podlažím, po úzkých schodištích, není vhodné pro vozíčkáře
- 3. okruh** – výstup do 3. patra, vlastní prohlídková trasa v úrovni tohoto patra

Při návštěvě 1. a 3. okruhu lze pro výstup po schodišti využít schodolez Liftkar PT Universal 160.

MAZLIČCI

Vzhledem k náchylnosti a hodnotě vystavovaných sbírek je vstup s jakýmkoli druhem domácích a jiných mazlíčků do expozic zakázán. Rádi však poskytneme Vaším zvířecím kamarádům dočasné útočiště na uzamykatelném nádvoří pro personál. Správa SZ Konopiště však **nenese odpovědnost** za žádné újmy, kterých by Váš čtyřnohý kamarád případně doznal.

(www.zamek-konopiste.cz) [22]

1 Rozhodněte, co mimo jiné může dle výchozího textu zhlédnout návštěvník 3. prohlídkového okruhu.

- A obrazárnu, pokoje služek, hernu dětí
- B pracovnu, věžičku, čajový salón
- C mládenecké apartmá, parůžkový salón, jídelnu
- D koupelnu, toalety, kuchyň

2 Jaké nejnižší vstupné zaplatí otec, matka a tři děti ve věku 8, 12 a 14 let za 3. prohlídkový okruh?

3 Určete, zda je podle výchozího textu možný vstup handicapovaných osob na prohlídku 3. okruhu.

- A Nemožný, zámek nemá bezbariérový přístup.
- B Nemožný bez doprovodu osobního asistenta.
- C Možný pouze po předchozí rezervaci.
- D Možný, lze využít schodolez.

4 Rozhodněte, zda jsou následující tvrzení v souladu s výchozím textem (A), nebo ne (N).

max. 2

- 4.1 S domácími mazlíčky je vstup do expozic zakázán, výjimku mají pouze malí psi.
- 4.2 Dítě do 6 let zaplatí za vstupné stejně jako student, kterému je 18 let a který předložil ISIC.
- 4.3 Senioři nad 70 let mají vstup zdarma.
- 4.4 Správa SZ Konopiště zodpovídá za újmu zvířecích kamarádů při jejich dočasném pobytu na uzamykatelném nádvoří pro personál.

A	N
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

5 Školní třída s 25 žáky jede v září na prohlídku zámku od 15.30 hod. Stihne si v řádné otevírací době prohlédnout celý 3. okruh? Svou odpověď zdůvodněte.

max. 2

6 Uspořádejte, jak jdou za sebou podle výchozího textu jednotlivé místnosti (A–E).

max. 4

- A růžový salón
- B mládenecké apartmá FF
- C soukromá jídelna
- D lovecká chodba
- E parůžkový salón a věžička

- 6.1 _____
- 6.2 _____
- 6.3 _____
- 6.4 _____
- 6.5 _____

7 Určete, která z následujících možností nejpřesněji charakterizuje význam slovního spojení z výchozího textu morganatický (nerovnorodý) sňatek.

- A Jeden z partnerů je z hlediska společenské hierarchie nižšího původu než druhý (např. baronka a kníže).
- B Partneři jsou příbuzní – bratranec a sestřenice.
- C Jeden z partnerů je o více než 30 let starší než druhý.
- D Partneři se berou proti své vůli.

Výchozí text k úlohám 8–14

Byla to běžná policejní událost: ve čtyři hodiny ráno přejelo auto v Žitné ulici opilou stařenu a v největší rychlosti ujelo. A teď měl mladý policejní koncipient dr. Mejzlík vyšetřit, které auto to bylo. Takový mladý koncipient to bere vážně.

(...)

„Prosím vás,“ řekl dr. Mejzlík, „co to má znamenat?“

„No přece, to je to neštěstí s tím autem,“ podivil se básník. „Copak tomu není rozumět?“

„Myslím, že ne,“ mínil dr. Mejzlík kriticky. „Já v tom jaksi nemohu poznat, že dne 15. července ve čtyři hodiny ráno v Žitné ulici přejelo auto číslo to a to šedesátiletou opilou žebračku Boženu Macháčkovou; raněná byla odvezena do Všeobecné nemocnice a zápasí se smrtí. O těchhle faktech se vaše báseň, pane, pokud jsem pozoroval, nezmiňuje. Tak.“

„To je jen syrová skutečnost, pane,“ děl básník mna si nos. „Ale báseň je vnitřní skutečnost. Báseň, to jsou volné, **surreální představy**, které skutečnost vyvolá v podvědomí básníka, víte? Takové ty zrakové a sluchové asociace. A těm se má čtenář poddat,“ prohlásil Jaroslav Nerad káravě. „Pak tomu rozumí.“

„Prosím vás,“ vybuchl dr. Mejzlík. „Nebo počkejte, půjčte mi ten váš opus. Děkuju. Tak tu máme, hm: ‚Marš tmavých domů ráz dva zastavit stát‘ Tedy mně, prosím, vyložte –“

„To je přece Žitná ulice,“ pravil básník klidně. „Takové dvě řady domů, víte?“

„A proč to není třeba Národní třída?“ ptal se dr. Mejzlík skepticky.

„Protože ta není tak rovná,“ zněla přesvědčující odpověď.

„Tak dál. Úsvit na mandolínu hrá – No, dejme tomu. ‚Proč dívka proč se červenáš‘ – Prosím vás, kde se tu bere ta dívka?“

„Červánky,“ řekl básník lakonicky.

„Aha, promiňte. ‚Pojedem vozem 120 HP na konec světa‘ – Nu?“

„To asi přijel ten vůz,“ vysvětloval básník.

„A měl 120 HP?“

„To já nevím; to znamená, že jel rychle. Jako by chtěl letět až na konec světa.“

„Ah tak. ‚Nebo do Singapore‘ – Proboha vás prosím, proč zrovna do Singapore?“

Básník pokrčil rameny. „To už nevím. Třeba proto, že tam jsou Malajci.“

„A jaký má vztah to auto k Malajcům? He?“

Básník sebou stísněně vrtěl. „Možná, že ten vůz byl hnědý, nemyslíte?“ řekl zahloubaně. „Něco hnědého tam jistě bylo. Proč by tam jinak byl Singapore?“

„Tak vidíte,“ řekl dr. Mejzlík, „ten vůz byl červený, modrý a černý. Co si z toho mám vybrat?“

„Vyberte si hnědý,“ radil básník. „To je příjemná barva.“

„Naše veliká láska v prachu leží dívka zlomený květ,“ četl dál dr. Mejzlík. „Ten zlomený květ, to je ta opilá žebračka?“

„Přece nebudu psát o opilé žebračce,“ pravil básník dotčen. „Byla to prostě žena, rozumíte?“

„Aha. A co je tohle: ‚labutí šíje ňadra buben a činely‘ To jsou volné asociace?“

„Ukažte,“ řekl básník zaražen a naklonil se nad papír. „Labutí šíje ňadra buben a činely – co to má být?“

„Na to se právě ptám,“ bručel **** poněkud urážlivě.

„Počkejte,“ přemýšlel básník, „něco tam muselo být, co mně připomnělo – Poslouchejte, nepřipadá vám někdy dvojka jako labutí šíje? Koukejte se,“ a napsal tužkou 2.

(Karel Čapek: Povídky z jedné a druhé kapsy) [23]

8 **Rozhodněte, která z možností (A–D) nejlépe vystihuje záměr výchozího textu.**

1 bod

- A poukázat na zbytečnou práci policistů
- B dát za příklad básnickou hravost
- C zábavnou formou poukázat na rozdílnou interpretaci skutečnosti u umělců a lidí bez uměleckého zaměření
- D upozornit, že nic se nemá brát vážně

6

POROZUMĚNÍ TEXTU

9 Rozhodněte, které slovo patří na vynechané místo (****) ve výchozím textu. 1

- A básník
- B dr. Mejzlík
- C pachatel
- D strážník

10 Určete, kolik osob spolu vede rozhovor ve výchozím textu. 1

- A 3
- B 2
- C 4
- D 5

11 Přiradte následující repliky z textu (A–F) podle toho, kdo je říká (11.1–11.2). max. 4 l

- A „A jaký má vztah to auto k Malajcům? He?“
- B „A měl 120 HP?“
- C „To asi přijel ten vůz.“
- D „Aha. A co je tohle: ‚labutí šíje ňadra buben a činely‘ To jsou volné asociace?“
- E „Přece nebudu psát o opilé žebračce.“
- F „Copak tomu není rozumět?“

11.1	dr. Mejzlík	A	B	C	D	E	F
11.2	básník	A	B	C	D	E	F

12 Rozhodněte, zda jsou následující tvrzení v souladu s výchozím textem (A), nebo nejsou (N). max. 2

- 12.1 Báseň, to je náhodné spojování sluchových a zrakových představ.
- 12.2 Božena Macháčková je řidičkou automobilu, které srazilo opilou žebračku.
- 12.3 Básník se jmenuje Jaroslav Nerad.
- 12.4 Dr. Mejzlík je starším a zkušenějším policejním vyšetřovatelem.

A	N
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

13 Rozhodněte, který z následujících úryvků je pokračováním výchozího textu. 1

- A „Marš tmavých domů ráz dva zastavit stát
úsvit na mandolínu hrá
proč dívka proč se červenáš
pojedu vozem 120 HP na konec světa
nebo do Singapore“
- B „Já jsem se přimluvil,“ řekl četník Panenka zardívaje se, „aby mu dali dvě deky. On není zvyklý spát na kava“
- C „Aha,“ řekl dr. Mejzlík pozorně. „A co ta ňadra?“
„To je přece 3, dva obloučky, ne?“ divil se básník.
„Ještě tam máte buben a činely,“ vyhrkl policejní úředník napjatě.
„Buben a činely,“ přemýšlel básník Nerad, „buben a činely... to by snad mohla být pětka, ne? Helejte,“ řekl a napsal číslici 5. „To břicho je jako buben, a nahoře činely.“
- D „Myslím,“ řekl váhavě strážník číslo 141, „že byl nějaký tmavý. Možná, že byl modrý nebo červený. To nelze dobře vidět pro kouř z výfuku.“

14 Vysvětlete pojem surreální představy.

1 bod

6

Výchozí text k úlohám 15–17

Klokkan Bennettův

Je to středně velký klokkan s šedoběžovou srstí, bělavým břichem a hrudí a narezlou šjí a rameny. Ocas je svrchu šedý a zespodu bílý, prsty černé. Typické jsou poměrně dlouhé ušní boltce.

Třída	Savci (Mammalia)
Řád	Málozubí (Diprotodontia)
Rozšíření	Austrálie (Tasmánie)
Biotop	travnaté území, listnatý a smíšený les (otevřená krajina, křoviny, lesy)
Potrava	části rostlin (různé části rostlin, hlavně tráva a výhonky)
Rozměry	délka těla 65–92 cm, délka ocasu 55–88 cm, hmotnost 12–27 kg
Rozmnožování	Samice je březí 30 dní a rodí 1 mládě.

Jedná se o poddruh klokkan rudokrkého. Je dosti otužilý a snáší nízké teploty díky husté srsti na celém těle i na ocase. Bývá chován i v parcích a oborách. Často vytváří albinotické jedince s bílou srstí a modrýma očima. V dospělosti žijí klokkan Bennettovi spíše samotářsky a jen občas vytvoří volné seskupení až 30 zvířat. Stejně jako ostatní vačnatci se vyznačují některými zajímavostmi. Samice mají vyvinuté dvě pochvy a dvě dělohy, které jsou funkční střídavě během následujících období rozmnožování. Ovšem v době březosti se jim vytváří ještě třetí pochva (samozřejmě bez dělohy), která slouží jako porodní cesta. Proto je samice klokkan schopná vychovávat několik různě starých potomků současně. Zatímco právě oplodněné vajíčko čeká v klidovém stavu ve vejcovodu (tomuto období říkáme diapauza), starší vajíčko se vyvíjí v děloze. Další generace je představována mláďetem, které je již přisáté ve vaku. Zároveň samice dosud přikrmuje odrostlé mládě, jež se do vaku nevejde.

(www.zoopraha.cz) [24]

15 Uspořádejte za sebou následující informace (A–D) tak, jak odpovídají posloupnosti v textu.

max. 4 body

- A Oplodněné vajíčko čeká ve vejcovodu, starší se vyvíjí v děloze.
- B Samice mají vyvinuté dvě pochvy a dvě dělohy, ovšem v době březosti se jim vytváří i pochva třetí.
- C Často se rodí jedinci s bílou srstí.
- D V dospělosti je klokkan Bennettův spíše samotář.
- E Klokkan Bennettův má hustou srst, a proto je otužilý.

6

- 15.1 _____
- 15.2 _____
- 15.3 _____
- 15.4 _____
- 15.5 _____

16 Rozhodněte, zda jsou následující tvrzení v souladu s výchozím textem (A), nebo nejsou (N).

max. 2 body

- 16.1 Klokkan Bennettův žije v Austrálii a živí se hlavně trávou a výhonky.
- 16.2 Klokkan Bennettův má poměrně dlouhé ušní boltce, délka těla je 65–92 cm a ocasu 55–88 cm.
- 16.3 Samice je březí 30 dní a rodí 4 mláďata.
- 16.4 Ocas klokkan je svrchu šedý a zespodu bílý.

	A	N
16.1	☐	☐
16.2	☐	☐
16.3	☐	☐
16.4	☐	☐

6

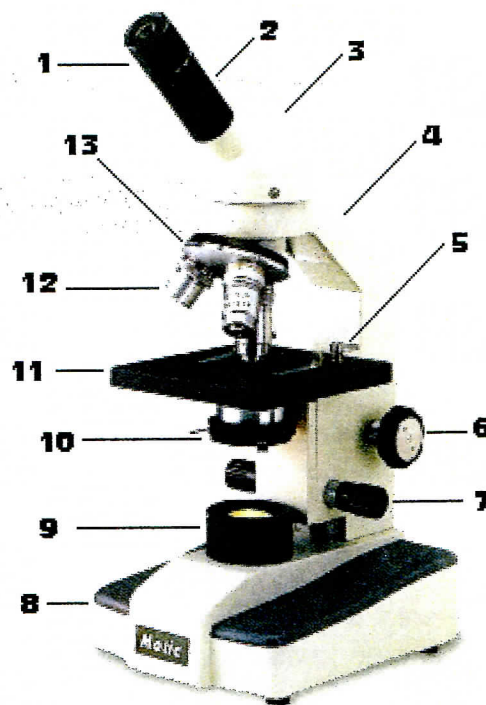
17 Rozhodněte, co je hlavním smyslem výchozího textu.

1 b

- A Seznámit čtenáře s klokanem Bennettovým.
- B Odradit čtenáře od návštěvy zoologické zahrady.
- C Pobavit čtenáře.
- D Vytvořit reklamu na klokany v Austrálii.

Výchozí text k úlohám 18–20

1. **Okulár** – optický člen pro vhléd do mikroskopu. Může mít různé hodnoty zvětšení nebo být i vybaven motivem (ukazovací jehla, kříž, kříž se stupnicí, síťka apod.). Obvykle bývá mikroskop vybaven okulárem WF 10x.
2. **Tubus okuláru** – slouží ke vložení okuláru do správné pozice.
3. **Hlavice** – v tomto případě monokulární (jeden vhléd).
4. **Rameno mikroskopu**
5. 18.4 _____
6. **Makro zaostřování** – zajistí hrubé zaostření preparátu.
7. **Mikro zaostřování** – umožní precizní doostření preparátu (některé modely mají makro i mikro zabudováno v jedné ose, v tom případě mluvíme o koaxiálním makro a mikro zaostřování).
8. 18.2 _____
9. **Kolektor osvětlení** – soustřeďuje paprsky světla
10. **Kondenzor** – pomáhá měnit kontrast obrazu (může být vybaven clonou a držákem pro vkládání filtrů).
11. 18.1 _____
12. 18.3 _____
13. **Otočná hlavice pro objektivy** – nosič objektivů, slouží k jejich snadné záměně.

(www.mikroskop-mikroskopy.cz) [25]

18 Čtyři části přístroje nejsou popsány (18.1–18.4). Přiřadte těmto částem odpovídající charakteristiky (A–D) podle obrázku mikroskopu.

max. 3 bc

- A Pracovní stůl
- B Držák preparátu – v tomto případě pérový. Některé modely bývají vybaveny buď křížovým vodičem preparátu nebo přímo křížovým stolem, které zajistí pohodlný a přesný posun preparátu pod objektivem a zlepší orientaci v preparátu.
- C Objektivy – optické členy s různými hodnotami zvětšení.
- D Základna (noha) mikroskopu

18.1 _____

18.2 _____

18.3 _____

18.4 _____

19 Rozhodněte, zda je následující tvrzení v souladu s výchozím textem (A), nebo nikoliv (N).

1 b

Mikroskop umožňuje koaxiální makro a mikro zaostřování.

A N

20 Rozhodněte, k jakému slohovému útvaru patří výchozí text.

1 bod

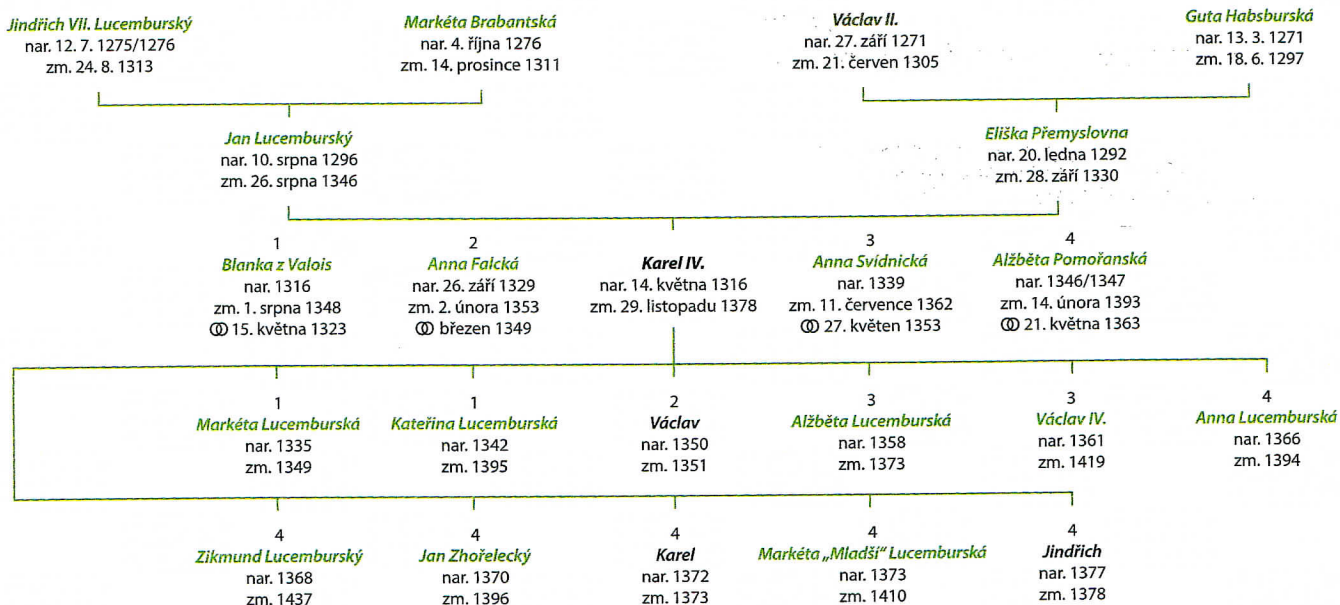
- A popis pracovního postupu
- B zpráva
- C recenze
- D odborný popis

5.5

Výchozí text k úlohám 21–23

LUCEMBURKOVÉ

21 Ve kterém století se narodila většina příslušníků lucemburského rodu, kteří jsou uvedeni v rodokmenu?

1 bod

- A 12. století
- B 13. století
- C 14. století
- D 15. století

6

22 Rozhodněte, zda následující tvrzení vyplývají (A), či nevyplývají (N) z výchozího textu.

2 body

- 22.1 Alžběta Lucemburská je dcerou Karla IV. a Anny Falcké.
- 22.2 Kateřina je sestrou Zikmunda.
- 22.3 Tchýní Anny Svidnické je Eliška Přemyslovna.
- 22.4 Jan Zhořelecký je strýcem Václava IV.

A	N
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

6

23 Kolik potomků Karla IV. se dožilo věku 18 let?

1 bod

6